

Aan de colleges van burgemeester en wethouders
van de 10 gemeenten in Zuid-Holland Zuid

Dordrecht, 21 november 2019

INFORMATIEBRIEF

Betreft: informatiebrief n.a.v. 2^e bestuursrapportage

Geachte leden van het college,

In het Algemeen bestuur van 14 november 2019 is de tweede bestuursrapportage van de Serviceorganisatie Jeugd besproken. In deze tweede bestuursrapportage is opgenomen dat de kosten 2019 naar verwachting € 1,8 mln. hoger uitvallen dan de prognose bij de eerste bestuursrapportage. Aangezien deze hogere prognose niet meer met een begrotingswijziging ter zienswijze kan worden voorgelegd wordt u middels deze raadsinformatiebrief geïnformeerd over de hogere kosten 2019. De reden dat er geen zienswijze mogelijk is wordt bepaald door het gegeven dat het wettelijk niet is toegestaan een begrotingswijziging na afloop van het begrotingsjaar vast te stellen. Het is niet meer mogelijk het zienswijze proces inclusief besluitvorming daarover door het algemeen bestuur voor 1 januari 2020 af te ronden. In bijgevoegde 2^e bestuursrapportage vindt u een uitgebreide toelichting op de kostenontwikkeling. Hieronder treft u een samenvatting daarvan aan.

Kostenontwikkeling

De verdere kostenstijging bij de tweede bestuursrapportage van € 1,8 mln. leidt tot een totale kostenstijging van € 12,0 mln. voor heel 2019. De helft van de stijging wordt veroorzaakt door een toename van het aantal jeugdigen dat gespecialiseerde 2^e lijns jeugdhulp krijgt. De andere helft wordt veroorzaakt door een hogere inzet van zorg per jeugdige. In onderstaande tabel is de stijging per zorgdomein opgenomen.

Bedragen * € 1 mln.	2018	2019	2019 -/ - 2018 gecorrigeerd voor tariefstijging	%
GGZ	23.415	27.252	3.303	14%
AWBZ	13.094	20.083	6.595	50%
J&O	28.604	29.900	710	2%
Gecertificeerde instellingen	9.518	9.863	-248	-3%
Totaal	74.631	87.099	10.359	14%

2018 exclusief Leerdam en Zederik.

De stijging in de prognose ten opzichte van de oorspronkelijke begroting op de post regionale zorgmarkt is € 12,0 mln. Het verschil met bovenstaande stijging van € 10,4 mln. is € 1,6 mln. Dit wordt veroorzaakt doordat de tariefsaanpassing GI's op basis van het landelijk kostprijsonderzoek (€ 0,4 mln.) niet is meegenomen in de begroting (besloten in AB december 2018), de gemeenten Leerdam en Zederik voordeel gemeenten waren,

maar volgens de (hogere) rijksbijdragesleutel uit de begroting zijn gehaald (€ 1,0 mln.) en de vervoerkosten stijgen (€ 0,1 mln.).

GGZ

Bij de GGZ zit de stijging (14%, € 3,3 mln.) over alle (inclusief veel nieuwe) aanbieders, groot en klein, heen. Hier stromen de jeugdigen hoofdzakelijk in via een verwijzing van de huisarts. Vorig jaar was al enige stijging zichtbaar, maar dit jaar stijgt deze categorie sterker door. Aanbieders die zwaardere vormen van GGZ, ook met verblijf, leveren geven aan dat zij jeugdigen binnenkrijgen met ernstiger problematiek dan voorheen. Volgens aanbieders gedeeltelijk veroorzaakt door wachttijden en trajecten bij andere kleinere aanbieders en jeugdteams daaraan voorafgaand. De verreweg grootste aanbieder heeft aangegeven dat wegens bezuinigingen verblijfplekken zijn verminderd en vervangen door ambulante, maar dat ambulante niet altijd lagere kosten betekent. Meer suïcide problematiek is ook als oorzaak genoemd. Ten slotte is bij EED (dyslexie) na een sterke daling van 43% in de afgelopen jaren nu weer een forse stijging te zien (26%, 0,4 mln.) Om deze kosten te beteugelen zal geïnvesteerd moeten worden in de relatie met huisartsen. Dit wordt meegenomen in de uitwerking van de plannen uit de Omdenknootitie.

(Oud) AWBZ

Bij de (oud) AWBZ is de stijging ten opzichte van vorig jaar (50%, € 6,6 mln.) het sterkst. De stijging wordt voor € 1,0 mln. veroorzaakt door aanbieders die voor een groot deel jeugdhulp leveren aan een doelgroep (jeugdigen met een beperking) die voorheen gedeeltelijk in de Wet langdurige zorg (Wlz) werden opgenomen. Gezien het slot op de Wlz komen deze kinderen nu ten laste van gemeenten. Deze groei zal zich de komende jaren doorzetten omdat er elk jaar meer jeugdigen met een langjarige zorgvraag in jeugdhulp komen die voorheen in de Wlz zouden zijn opgenomen. Dit is een landelijk bekend issue, dat ook in het landelijk onderzoek naar de kostenstijging jeugdhulp terugkomt. Het grootste deel (€ 4,0 mln.) betreft met name aanbieders die begeleiding leveren. Ook in de jaarrekening 2018 was al een sterke stijging van deze vormen van ambulante AWBZ zorg zichtbaar ten opzichte van 2017. Deze stijging zet zich dus sterk door in 2019. De sleutel om deze kosten te beteugelen ligt bij de toegang (AWBZ zorg wordt meestal toegekend door de jeugdteams) en het normaliseren / de medicaliseren (gebruik jeugdhulp, wat wordt van ouders zelf verwacht en waar springt de overheid bij). Dit is opgenomen in de Omdenknootitie. Daarnaast is er een stijging bij twee buitenregionale aanbieders die met name zware verblijfszorg leveren, waaronder een aantal 18+ jeugdigen die niet via de WMO geplaatst konden worden (1,6 mln.). Hierin zit ook één jeugdige met zware suïcide problematiek die bijvoorbeeld al € 0,3 mln. kost.

J&O

De categorie J&O (jeugd en opvoedhulp) stijgt met 2% (€ 0,7 mln.) ten opzichte van vorig jaar. Hierin valt ook het overgrote deel van de onderdelen Gesloten jeugdhulp en Gezinshuis + pleegzorg. Daar is een stijging voorzien van € 1,2 mln. Dit betekent dat de overige onderdelen lager uitvallen. Op basis van de extrapolatie van declaraties betreft dit voornamelijk overig verblijf. Het onderdeel pleegzorg blijft op het zelfde niveau als vorig jaar.

GI

De categorie Gecertificeerde instellingen (jeugdbescherming en jeugdreclassering) daalt met 3% (€ 0,2 mln.). De sterke stijging van de afgelopen jaren buigt nu langzaam om. De uitbreiding van de pilot Sliedrecht (ook opgenomen in de Omdenknootitie) moet de kosten verder terugbrengen naar een lager niveau. Hier zijn de tarieven overigens fors verhoogd op basis van het landelijk kostprijsonderzoek. Naast deze kosten van de GI's zelf, verwijzen deze instellingen voor circa € 20 mln. aan jeugdhulp naar andere zorgaanbieders, met name in het perceel J&O. Daarmee veroorzaken GI's dus één derde van de kosten.

Omdenknootitie (Plan van aanpak grip op jeugdhulp)

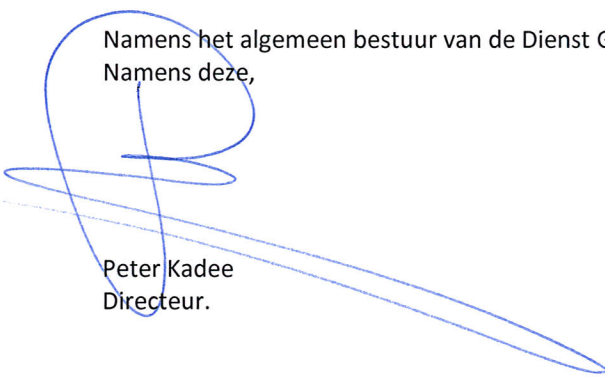
De Omdenknootitie en het daarbij behorende plan van aanpak is uitgewerkt en vastgesteld in de Algemeen Bestuursvergadering van 4 juli 2019. Dit plan van aanpak is voorzien van een nieuw financieel kader geënt op de verwachte kostenontwikkeling 2019 met verwerking van kostenbesparingen (€ 14,7 mln. voor de jaren 2020-2022) als gevolg van de in het plan van aanpak opgenomen maatregelen. In de Algemeen

Bestuursvergadering van 12 september 2019 is een begrotingswijziging vastgesteld waarin dit financieel kader is verwerkt. De begrotingswijziging is ter zienswijze aan de raden voorgelegd.

Alle betrokkenen (Gemeenten, Stichting Jeugdteams en Serviceorganisatie) zijn voortvarend aan de slag gegaan met de uitwerking van de maatregelen uit het plan van aanpak. We zijn de winkel aan het verbouwen en ondertussen gaat de 'verkoop' door. De voortgang zal nauwlettend gemonitord worden middels een speciaal daarvoor ingesteld aanjaagteam, waarin de verantwoordelijke partijen in het jeugdhulpstelsel zitting hebben. Er is reeds de nodige voortgang geboekt en tegelijkertijd moet er nog veel werk verzet worden de komende maanden. De integrale uitwerking van alle plannen zal nog in de Algemeen Bestuursvergadering van 12 december 2019 worden bekrachtigd. Er is vertrouwen in de effecten van de maatregelen, maar het tempo waarop dit zichtbaar wordt is lastig in te schatten.

Wij verzoeken u deze brief ter informatie aan te bieden aan uw gemeenteraad.

Namens het algemeen bestuur van de Dienst Gezondheid & Jeugd,
Namens deze,

Peter Kadee
Directeur.

2^e Bestuursrapportage 2019

8 oktober 2019

Inhoud

1	Inleiding en samenvatting.....	1
2	Programma verantwoording financieel	4
2.1	Financieel overzicht	4
2.2	Toelichting	4
3	Bedrijfsvoering.....	10
3.1	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	10
3.2	Personeelsformatie en ziekteverzuim	11
3.3	Opvolgen bevindingen accountant.....	11

1 Inleiding en samenvatting

Voor u ligt de 2^e Bestuursrapportage van de Serviceorganisatie Jeugd ZHZ (SOJ) over de periode 1 januari tot en met 31 augustus 2019 met een prognose voor heel 2019.

Samenvatting financieel beeld

In de eerste bestuursrapportage werd ten opzichte van de begroting (gebaseerd op de realisatie 2018 plus 2% indexatie) een overschrijding gerapporteerd van € 10,2 mln. Deze overschrijding is verwerkt in een begrotingswijziging welke ter zienswijze aan de raden is voorgelegd. In deze tweede bestuursrapportage wordt geconstateerd dat de kosten doorstijgen met € 1,8 mln. De totale extra benodigde middelen ten opzichte van de begroting bedragen daarmee € 12,0 mln.

De stijging zit met name op de (oude) domeinen AWBZ (+€ 6,6 mln.) en GGZ (+€3,3 mln.). Binnen de (oud) AWBZ speelt het al langer bekende probleem dat er nog nauwelijks kinderen tot de Wet langdurige zorg (Wlz) worden toegelaten (€ 1,0 mln.). De sterkste stijging zit op de groep aanbieders (waaronder ook nieuwe) die hoofdzakelijk ambulante begeleiding levert (€ 4,0 mln.). Daarnaast is er een stijging bij twee buitenregionale aanbieders die hoofdzakelijk (verblijf)hulp leveren, waaronder een aantal 18+ jeugdigen die niet via de WMO geplaatst konden worden (1,6 mln.). De AWBZ jeugdhulp wordt meestal door het jeugdteam toegewezen.

Bij de GGZ zit de stijging over alle soorten aanbieders, groot en klein, heen. Het sterk gestegen aantal aanbieders vorig jaar en de eerste helft dit jaar levert een groter aanbod op. Alle percelen met uitzondering van pleegzorg en GI's zijn inmiddels gesloten. De stijging zit vooral op ambulante. De GGZ jeugdhulp wordt meestal door de huisarts toegewezen.

De resterende stijging van € 2,1 mln. zit voor € 0,5 mln. op de overige percelen, € 1,0 mln. wegens uittreding (nadeel op solidariteit) Leerdam en Zederik, € 0,4 mln. extra stijging tarieven Gecertificeerde Instellingen en € 0,1 mln. meer kosten taxivervoer.

Naast een toename van het aantal jeugdigen met een verwijzing, nemen ook de kosten per jeugdige toe. Er is soms sprake van zeer kostbare casussen (tot wel 0,5 mln. per jeugdige). Verder wordt zwaardere problematiek geconstateerd door aanbieders. Aanbieders noemen daarnaast ook ineffectieve hulp in voortraject als oorzaak.

Eerder is gebleken dat zorgaanbieders en jeugdteams ook niet goed weten waarom er meer verwijzingen zijn. Er kan op basis van declaraties tot op het niveau van de jeugdige in kaart worden gebracht welke jeugdige welke jeugdhulp heeft gekregen. De diepere oorzaak van de stijgende vraag blijkt evenwel moeilijk boven tafel te halen. Veel meer dan de algemene duidingen als meer toegankelijk en open einde regeling zijn er niet. De sleutel voor het zicht op de stijging en beperking van de instroom ligt logischerwijs voor een belangrijk deel bij de toegang tot jeugdhulp (Gecertificeerde Instellingen, huisartsen, jeugdartsen en jeugdteams).

Een niet eerder genoemde oorzaak van de extra kosten ten opzichte van de begroting betreft de uittreding van Leerdam en Zederik. Dit waren over 2018 voordeelgemeenten voor samen € 1,0 mln.

De begroting is echter verlaagd met hun aandeel in de rijksbijdrage en niet op basis van hun aandeel in de werkelijke kosten dat € 1 mln. lager lag.

Onzekerheden

De prognose voor 2019 is gebaseerd op de tussentijdse productieverantwoordingen, prognoses en de declaraties van zorgaanbieders. De prognoses zijn met de nodige onzekerheden omgeven. Zo is het gebruik van de Nee tenzij regeling sterk gestegen ten opzichte van vorig jaar. De omvang zal circa 13 mln. bedragen. De onzekerheid is gelegen in het feit dat de werkelijke kosten op basis van nacalculatie vergoed worden. Verder lopen declaraties (ondanks grote verbetering) nog teveel achter om geschikt te zijn voor een voldoende accurate en betrouwbare prognose. Op veel jeugdigen met een zorgtoewijzing is nog niets gedeclareerd. Dit wordt met aanbieders besproken, maar kost veel tijd en capaciteit. Tenslotte is onzeker of de zorgvraag nog verder doorstijgt, waardoor ook de kosten nog verder zouden kunnen stijgen dan nu is opgenomen in de prognose.

Landelijk onderzoek kosten stijging jeugdhulp

In de eerste bestuursrapportage is ingegaan op het landelijk onderzoek naar de kostenstijging jeugdhulp. Dit heeft beperkt, meer op hoog abstractieniveau, aanknopingspunten voor oorzaken en verbeterplannen opgeleverd. Het landelijk onderzoek zal op kleine schaal (10 gemeenten) een vervolg krijgen. De uitkomsten hiervan worden als input gebruikt voor toekomstig te verstrekken middelen voor jeugdhulp. Er zijn nog geen actuele cijfers over de tekorten voor heel Nederland bekend.

Omdenknootje (Plan van aanpak grip op jeugdhulp)

De Omdenknootje en het daarbij behorende plan van aanpak is uitgewerkt en vastgesteld in de Algemeen Bestuursvergadering van 4 juli 2019. Dit plan van aanpak is voorzien van een nieuw financieel kader geënt op de verwachte kostenontwikkeling 2019 met verwerking van kostenbesparingen (€ 14,7 mln. voor de jaren 2020-2022) als gevolg van de in het plan van aanpak opgenomen maatregelen. In de Algemeen Bestuursvergadering van 12 september 2019 is een begrotingswijziging vastgesteld waarin dit financieel kader is verwerkt. De begrotingswijziging is ter zienswijze aan de raden voorgelegd.

Alle betrokkenen (Gemeenten, Stichting Jeugdteams en Serviceorganisatie) zijn voortvarend aan de slag gegaan met de uitwerking van de maatregelen uit het plan van aanpak. We zijn de winkel aan het verbouwen en ondertussen gaat de 'verkoop' door. De voortgang zal nauwlettend gemonitord worden middels een speciaal daarvoor ingesteld aanjaagteam, waarin de verantwoordelijke partijen in het jeugdhulpstelsel zitting hebben. Er is reeds de nodige voortgang geboekt en tegelijkertijd moet er nog veel werk verzet worden de komende maanden. De integrale uitwerking van alle plannen zal nog in de Algemeen Bestuursvergadering van 12 december 2019 worden bekrachtigd. Er is vertrouwen in de effecten van de maatregelen, maar het tempo waarop dit zichtbaar wordt is lastig in te schatten.

Preventief toezicht provincie

De GR DG&J staat onder preventief toezicht omdat de begroting niet in evenwicht is met de verwachte uitgaven. De provincie kijkt kritisch naar de hardheid en mate van uitwerking van de maatregelen in het kader van de omdenknootje en de bestuurlijke besluitvorming daarover. In oktober zal een bestuurlijk overleg plaatsvinden tussen provincie en GR DG&J over de begroting 2020 en het preventief toezicht.

Begrotingswijziging

De hogere prognose wordt niet verwerkt in een begrotingswijziging. Het is niet mogelijk het zienswijzeproces en daaropvolgende besluitvorming af te ronden voor het einde van het jaar. Daarnaast is het niet van toegevoegde waarde omdat het jaar dan al (nagenoeg) voorbij is.

2 Programma verantwoording financieel

2.1 Financieel overzicht

Tabel 1

Bedragen * € 1.000,-	Begroting incl. wijziging t/m augustus	Realisatie t/m augustus op basis van declaraties	Realisatie t/m aug ontvangen productie opgaven aanbieders	Begroting heel jaar	Begroting wijziging 1e burap	Begroting inclusief wijziging	Prognose 2e burap	Prognose 2e burap +/- begroting inclusief wijziging
Regionale zorgmarkt	58.200	48.471	58.655	77.177	10.123	87.300	89.200	1.900
LTA	3.666	1.339	3.506	4.718	782	5.500	5.500	-
PGB	3.600	2.974	2.974	6.133	-733	5.400	5.400	-
Stichting Jeugdteams	8.639	8.730	8.730	12.927	31	12.958	12.958	-
Serviceorganisatie (inclusief frictie en VIR)	2.616	2.291	2.291	3.571	353	3.924	3.824	-100
Totaal lasten	76.721	63.805	76.156	104.525	10.556	115.081	116.881	1.800
Totaal baten	69.683	69.683	69.683	104.525	11.198	115.723	117.523	1.800
Saldo baten +/- lasten	-7.038	5.878	-6.473	-	642	642	642	-0
Mutatie reserve frictiekosten uittreding	-	-	-	-	642	642	642	-
Saldo baten +/- lasten na mutatie reserve	-7.038	5.878	-6.473	-	-	-	-0	-0

2.2 Toelichting

Regionale zorgmarkt

In onderstaande tabel 2 zijn de gedeclareerde bedragen en de aantallen jeugdigen waarop gedeclareerd is per categorie jeugdhulp opgenomen. Dit is dus alleen de zorg (aantallen en euro's) die gedeclareerd is en niet de productie. Een verwachting van de zorg 2019 op basis van de productieverantwoordingen en prognoses van aanbieders is opgenomen in tabel 3. De aantallen jeugdigen zijn opgenomen in tabel 4.

Tabel 2

Hoofdcategorie	Subcategorie	Tot en met augustus				Heel jaar		
		# unieke klanten		Declaraties		Extrapolatie declaraties 2019	Realsatie heel jaar 2018	Delta 2019 -/ 2018
		2018	2019	2018	2019			
Verblijf	Gesloten Jeugdhulp	17	27	648.929	1.226.543	2.676.094	2.009.305	666.789
	Gezinshuis + Pleegzorg	451	628	3.162.439	5.885.796	10.089.936	9.585.149	504.787
	Overig	341	381	7.162.021	8.620.713	14.778.364	15.338.048	-559.683
Totaal Verblijf		785	993	10.973.389	15.733.052	27.544.395	26.932.502	611.893
Ambulant	AWBZ	1.001	1.505	4.940.621	8.469.209	14.518.644	9.329.519	5.189.125
	BGGZ	390	462	328.825	357.305	1.225.047	1.071.632	153.415
	SGGZ	3.442	4.849	7.746.401	12.238.329	20.979.993	18.410.688	2.569.304
	J&O behandeling	776	1.182	4.052.383	5.223.147	8.953.966	8.830.547	123.420
	Vervoerskosten	193	282	533.872	796.344	1.194.516	1.049.066	145.450
Totaal Ambulant		5.168	6.997	17.602.102	27.084.334	46.872.166	38.691.452	8.180.714
Justitiële maatregel		1.313	1.417	4.735.451	5.653.960	9.692.504	9.696.545	-4.042
Eindtotaal		6.187	7.979	33.310.942	48.471.347	84.109.065	75.320.499	8.788.566

2018 exclusief Leerdam en Zederik

In de eerste acht maanden van 2019 is veel meer gedeclareerd dan over de eerste acht maanden van 2018. Dit wordt naast stijging van kosten verklaard door een betere declaratie discipline. Extrapolatie van de declaraties laat een kostenstijging zien van € 8,8 mln. in 2019 ten opzichte van 2018. De extrapolatie is wegens achterstand in factureren / ontbrekende declaraties met onzekerheden omgeven en kan niet als accurate prognose worden gebruikt. In aanvulling hierop worden de productieverantwoordingen en prognoses van zorgaanbieders gebruikt. Zie daarvoor onderstaande tabel 3. De declaraties geven wel inzicht in waar de stijging zich voordoet. Dit komt overeen met het beeld wat de prognoses van zorgaanbieders laten zien. Zie voor een analyse van de stijgingen de toelichting onder tabel 3.

Op basis van de productieverantwoordingen en prognoses van de gecontracteerde zorgaanbieders is de ontwikkeling van de verwachte kosten 2019 ten opzichte van 2018 in onderstaande tabel 3 opgenomen. Hiervoor zijn de aanbieders toebedeeld aan de verschillende clusters. Een aantal aanbieders levert jeugdhulp in meerdere clusters. In dat geval is de aanbieder toebedeeld aan het cluster waar de aanbieder het meeste levert.

Tabel 3

Bedragen * € 1 mln.	2018	2019	2019 -/- 2018 % gecorrigeerd voor tariefstijging	%
GGZ	23.415	27.252	3.303	14%
AWBZ	13.094	20.083	6.595	50%
J&O	28.604	29.900	710	2%
Gecertificeerde instellingen	9.518	9.863	-248	-3%
Totaal	74.631	87.099	10.359	14%

2018 exclusief Leerdam en Zederik. De GGZ, AWBZ en J&O zijn de oude clusters van voor de decentralisatie.

Totaal 2018 toegenomen t.o.v. 1^e burap met € 0,7 mln. omdat declaraties Leerdam en Zederik lager zijn uitgevallen dan ingeschat bij 1^e burap en vanwege hogere uiteindelijke last dan bekend bij 1^e burap (gecompenseerd door lagere last 2015-2017). Verder enkele verschuivingen per perceel op basis van re classificatie van aanbieders naar percelen.

De stijging in de prognose ten opzichte van de oorspronkelijke begroting op de post regionale zorgmarkt is € 12,0 mln. Het verschil met bovenstaande stijging van € 10,4 mln. is € 1,6 mln. Dit wordt veroorzaakt doordat de tariefsaanpassing GI's (€ 0,4 mln.) niet is meegenomen in de begroting (besloten in AB december 2018), de gemeenten Leerdam en Zederik voordeel gemeenten waren, maar volgens de (hogere) rijksbijdragesleutel uit de begroting zijn gehaald (€ 1,0 mln.) en de vervoerkosten stijgen (€ 0,1 mln.)

GGZ

Bij de GGZ zit de stijging (14%, € 3,3 mln.) over alle (inclusief veel nieuwe) aanbieders, groot en klein, heen. Hier stromen de jeugdigen hoofdzakelijk in via een verwijzing van de huisarts. Vorig jaar was al enige stijging zichtbaar, maar dit jaar stijgt deze categorie sterker door. Aanbieders die zwaardere vormen van GGZ, ook met verblijf, leveren geven aan dat zij jeugdigen binnenkrijgen met ernstiger problematiek dan voorheen. Volgens aanbieders gedeeltelijk veroorzaakt door wachttijden en trajecten bij andere kleinere aanbieders en jeugdteams daaraan voorafgaand. De verreweg grootste aanbieder heeft aangegeven dat wegens bezuinigingen verblijfplekken zijn verminderd en vervangen door ambulante, maar dat ambulante niet altijd lagere kosten betekent. Meer suïcide problematiek is ook als oorzaak genoemd. Ten slotte is bij EED (dyslexie) na een sterke daling van 43% in de afgelopen jaren nu weer een forse stijging te zien (26%, 0,4 mln.)

Om deze kosten te beteugelen zal geïnvesteerd moeten worden in de relatie met huisartsen. Dit wordt meegenomen in de uitwerking van de plannen uit de Omdenknotitie.

(oud) AWBZ

Bij de (oud) AWBZ is de stijging ten opzichte van vorig (50%, € 6,6 mln.) jaar het sterkst. De stijging wordt voor € 1,0 mln. veroorzaakt door aanbieders die voor een groot deel jeugdhulp leveren aan een doelgroep (jeugdigen met een beperking) die voorheen gedeeltelijk in de Wet langdurige zorg (Wlz) werden opgenomen. Gezien het slot op de Wlz komen deze kinderen nu ten laste van gemeenten. Deze groei zal zich de komende jaren doorzetten omdat er elk jaar meer jeugdigen met een langjarige zorgvraag in jeugdhulp komen die voorheen in de Wlz zouden zijn opgenomen. Dit is een landelijk bekend issue, dat ook in het landelijk onderzoek naar de kostenstijging jeugdhulp terugkomt.

Het grootste deel (€ 4,0 mln.) betreft met name aanbieders die begeleiding leveren. Ook in de jaarrekening 2018 was al een sterke stijging van deze vormen van ambulante AWBZ zorg zichtbaar ten opzichte van 2017. Deze stijging zet zich dus sterk door in 2019. De sleutel om deze kosten te beteugelen ligt bij de toegang (AWBZ zorg wordt meestal toegekend door de jeugdteams) en het normaliseren / de medicaliseren (gebruik jeugdhulp, wat wordt van ouders zelf verwacht en waar springt de overheid bij). Dit is opgenomen in de Omdenknotitie.

Daarnaast is er een stijging bij twee buitenregionale aanbieders die met name zware verblijfszorg leveren, waaronder een aantal 18+ jeugdigen die niet via de WMO geplaatst konden worden (1,6 mln.). Hierin zit ook één jeugdige met zware suïcide problematiek die al € 0,3 mln. kost.

J&O

De categorie J&O (jeugd en opvoedhulp) stijgt met 2% (€ 0,7 mln.) ten opzichte van vorig jaar. Hierin valt ook het overgrote deel van de onderdelen Gesloten jeugdhulp en Gezinshuis + pleegzorg. Daar is een stijging voorzien van € 1,2 mln. Dit betekent dat de overige onderdelen lager uitvallen. Op basis van de extrapolatie van declaraties betreft dit voornamelijk overig verblijf. Het onderdeel pleegzorg blijft op het zelfde niveau als vorig jaar.

GI

De categorie Gecertificeerde instellingen (jeugdbescherming en jeugdreclassering) daalt met 3% (€0,2 mln.). De sterke stijging van de afgelopen jaren buigt nu langzaam om. De uitbreiding van de pilot Sliedrecht (ook opgenomen in de Omdenknotitie) moet de kosten verder terugbrengen naar een lager niveau. Hier zijn de tarieven overigens fors verhoogd op basis van het landelijk kostprijsonderzoek. Naast deze kosten van de GI's zelf, verwijzen deze instellingen voor circa € 20 mln. aan jeugdhulp naar andere zorgaanbieders, met name in het perceel J&O. Daarmee veroorzaken GI's dus één derde van de kosten.

Ontwikkeling aantallen jeugdigen die zorg krijgen in tweede lijn (specialistische zorg)

In onderstaande tabel zijn de aantallen jeugdigen per maand weergegeven. De aanmelding bij de Serviceorganisatie door zorgaanbieders van jeugdigen die via medisch verwijzers instromen, komt sterk vertraagd binnen. Ook beschikkingen van de jeugdteams komen te laat binnen. De aantallen zijn geëxtrapoleerd rekening houdend met nog te ontvangen aanvragen. Als gevolg hiervan zit er een onzekerheidsmarge op de aantallen. De Serviceorganisatie monitort overigens de tijdigheid van de aanleveringen en spreekt aanbieders / jeugdteams hierop aan. Voor aanbieders kan dit gevolgen hebben voor hun tarief. In de eerste bestuursrapportage werd nog gewerkt met het aantal jeugdigen op de 1^e dag van maand. Er is voor gekozen te gaan werken met aantallen in een hele maand. Toevallige uitschieters op peildatum wegens afloop of start van contracten worden hiermee geëlimineerd. Het aantal unieke jeugdigen in een maand is als gevolg van in- en uitstroom hoger dan het aantal jeugdigen op peildatum. In de 1^e burap waren de aantallen nog inclusief PGB en LTA. Omdat het over de regionale zorgmarkt gaat zijn deze eruit gehaald.

Tabel 4

Aantal jeugdigen gemiddeld in een maand RTA (excl. LTA en PGB)			
	2018	2019	Stijging
Jan	6.764	7.300	8%
Feb	6.820	7.417	9%
Mrt	7.042	7.567	7%
Apr	7.180	7.641	6%
Mei	7.316	7.779	6%
Jun	7.374	7.790	6%
Jul	7.357	7.959	8%
Aug	7.249	7.928	9%

Uit bovenstaande tabel kan worden opgemaakt dat het aantal jeugdigen een stijgende trend vertoont. De kostenstijging in de regionale zorgmarkt (+15%) wordt voor de helft verklaard door een gestegen aantal jeugdigen (6-9%). Het overig deel wordt verklaard door meer inzet per jeugdige. Zo zijn er enkele dure casussen met een geschatte inzet van jeugdhulp van € 0,3 tot € 0,5 mln. per jeugdige. Ook bij de kosten per jeugdige speelt de toegang een belangrijke rol omdat ruim twee derde van alle afgegeven beschikkingen / zorgtoewijzingen verlengingen betreft. Bij elke verlenging stijgen de kosten per jeugdige.

LTA

Het contract wordt beheerd door de VNG. Het financieel contractmanagement door de VNG is beperkt ingevuld en er wordt niet gemonitord op (regionale kosten). Een groot deel van de

aanbieders heeft op verzoek informatie aangeleverd aan de Serviceorganisatie. Op grond van deze informatie blijft de prognose uit de eerste bestuursrapportage gehandhaafd.

Persoonsgebonden budget (PGB)

De meeste declaraties van de PGB lopen 1 tot 2 maanden achter. De kostenontwikkeling is ongeveer in lijn met vorig jaar. De prognose uit de eerste bestuursrapportage blijft gehandhaafd.

Stichting Jeugdteams

De totale uitgaven zijn € 0,1 mln. hoger dan de begroting. Per gemeente zijn er verschillen. Zie hiervoor onderstaand overzicht in tabel 5. Na afloop van het jaar en vaststelling van de jaarrekening zal de afwijking van de werkelijke inzet ten opzichte van de bijdrage van de gemeenten verrekend worden.

Tabel 5

Budgetcategorie		Alblasserdam	Dordrecht	Gorinchem	Hardinxveld-Giessendam	Hendrik-Ido-Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	Hoeksewaard	Molenlanden	Totaal SO
Loonkosten	Jeugdprof	262.192	1.674.218	505.747	150.482	290.659	352.992	353.850	563.933	747.475	408.972	5.310.520
	JPT	12.855	87.791	22.728	10.198	15.378	17.439	18.225	28.640	35.936	22.022	271.212
	Gedragwetenschapper	16.608	113.419	29.362	13.174	19.867	22.530	23.546	37.000	46.426	28.451	350.382
	Gebiedsmanagers	28.674	195.815	50.693	22.745	34.299	38.897	40.651	63.880	80.153	49.120	604.928
	Secretariaat	8.545	58.354	15.107	6.778	10.221	11.592	12.114	19.037	23.886	14.638	180.273
	Staf	1.980	13.521	3.500	1.571	2.368	2.686	2.807	4.411	5.534	3.392	41.769
	Ondememingsraad	237	1.621	420	188	284	322	337	529	664	407	5.008
	Expertteam	15.909	108.642	28.125	12.620	19.030	21.581	22.554	35.442	44.470	27.253	335.626
	Zorgbemiddelaar	3.130	21.377	5.534	2.483	3.744	4.246	4.438	6.974	8.750	5.362	66.038
	Care & Able	12.807	87.463	22.643	10.159	15.320	17.374	18.157	28.533	35.801	21.940	270.197
Totaal Loonkosten	362.938	2.362.221	683.858	230.398	411.171	489.657	496.679	788.379	1.029.095	581.557	7.435.954	
Apparaatskosten	31.159	212.785	55.086	24.716	37.272	42.268	44.174	69.417	87.099	53.377	657.353	
Arbeidskosten overig	14.887	101.667	26.320	11.809	17.808	20.195	21.106	33.167	41.615	25.503	314.079	
Verzorgingskosten	982	6.707	1.736	779	1.175	1.332	1.392	2.188	2.746	1.683	20.721	
Totaal Huisvestingskosten	14.322	97.809	25.321	11.361	17.132	19.429	20.305	31.908	40.036	24.535	302.160	
Overhead projecten												
Totaal kosten	424.288	2.781.190	792.322	279.065	484.559	572.882	583.657	925.058	1.200.592	686.656	8.730.268	
Gemeentelijke bijdrage SOJ tot en met augustus	399.611	2.726.134	706.009	316.550	477.636	541.511	566.141	889.846	1.115.749	683.635	8.422.824	
Bijdrage JPT via DG&J	6.022	76.139	13.336	5.380	11.089	12.044	9.329	16.567	29.672	15.289	194.867	
Totaal bijdrage gemeenten	405.634	2.802.273	719.345	321.929	488.726	553.556	575.470	906.413	1.145.421	698.924	8.617.691	
Resultaat (Totaal bijdrage gemeenten -/- Totaal kosten)	-18.654	21.083	-72.976	42.865	4.167	-19.326	-8.187	-18.645	-55.171	12.268	-112.577	

Serviceorganisatie

De specificatie van de Serviceorganisatie is in onderstaande tabel 6 opgenomen.

Tabel 6

Begrotingspost	Begroot + frictiekosten uittreding	Begroot tm augustus	Realisatie	Realisatie- Begroot
Personeelskosten eigen personeel	1.758.800	1.172.533	1.142.657	-29.876
Personeel van derden	400.000	266.667	319.002	52.335
Uitbestede ICT Dienstverlening en overige ICT kosten	950.000	633.333	594.785	-38.548
Dienstverlening SCD	275.000	183.333	65.184	-118.149
Overige kosten	540.188	360.125	169.504	-190.622
Totale kosten	3.923.988	2.615.992	2.291.132	-324.860

De post Personeelskosten eigen personeel vertoont een kleine voordelige afwijking. De post Personeel van derden is hoger dan begroot door meer inhuur wegens langdurig verzuim (zie ook kopje verzuim onder bedrijfsvoering), wegens vertrek van medewerkers en inzet voor de omdenknottie. De post Uitbestede ICT dienstverlening en overige ICT kosten is iets lager dan begroot. Kosten zijn iets lager uitgevallen. De post SCD dienstverlening is alleen voor het 1^e kwartaal gefactureerd en is in lijn met de begroting. De post Overige kosten blijven achter omdat een aantal posten nog (gedeeltelijk) moeten worden gefactureerd, waaronder poortwachter EED, cliënt

participatie en doorbelasting DG&J. De verwachting is dat circa € 0,1 mln. van het budget niet benut zal worden.

3 Bedrijfsvoering

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandsvermogen

De Serviceorganisatie heeft geen weerstandsvermogen/reserves. Tegenvallers (en meevallers) ten opzichte van de begroting komen, zoals opgenomen in de bijdragenverordening, ten laste (ten gunste) van de deelnemende gemeenten.

Risicobeheersing

De financiële risico's focussen zich primair op de ontwikkeling van de zorgvraag in relatie tot het budget. Gebleken is dat de zorgvraag in 2019 sterk is toegenomen ten opzichte van 2018. Bij het opstellen van de begroting 2019 is reeds aangegeven dat de landelijke groeicijfers van jeugdhulp zeer fors zijn geweest. Op aangeven van gemeenten (zienswijzen) is afgezien van het opnemen van een stelpost voor groei. Tot en met 2018 was de groei veel lager dan landelijk. In 2019 stijgt de vraag ook in onze regio sterk. Zie de paragraaf Omdenknotitie voor de genomen beheersmaatregelen op dit risico.

In deze 2^e bestuursrapportage wordt gemeenten geadviseerd rekening te houden met een risicomarge van 4 procent van de gemeentelijke bijdrage zoals die is opgenomen in de gewijzigde begroting 2019 die ter zienswijze aan de raden voorligt.

Een ander risico betreft de niet bestede PGB budgetten. Van de verstrekte budgetten wordt circa 65 procent besteed. Volgens de huidige ZHZ-regels / verordening zijn geen beperkingen opgelegd aan het met terugwerkende kracht over oude jaren indienen van declaraties, behoudens de algemene wettelijke regel dat dit na 5 jaar niet meer kan. Over de afgelopen jaren betreft dit € 12,0 mln. Dit bedrag zou nog gedeclareerd kunnen worden. De ervaring heeft geleerd dat hier zeer beperkt gebruik van wordt gemaakt.

Binnen de Serviceorganisatie zijn alle risico's, zowel financieel als niet financieel, voor alle processen in kaart gebracht. Dit heeft geleid tot een omvangrijke lijst. Op alle risico's zijn beheersmaatregelen geformuleerd. Deze worden periodiek geëvalueerd en indien nodig bijgesteld. Afgezien van de financiële risico's met betrekking tot de zorgvraag hebben de overige risico's een lage uitkomst op kans maal impact. Het voert voor deze bestuursrapportage te ver om de volledige lijst met risico's en beheersmaatregelen op te nemen.

3.2 Personeelsformatie en ziekteverzuim

Bezetting (eigen personeel en personeel van derden)

Tabel 7

Bezetting per 31-8-2019 dienstverband + inhuur	Begroot	
	fte	fte
Directie / algemeen	3,0	2,8
Inkoop en contractmanagement	4,2	4,2
Beleid	5,4	7,0
Informatievoorziening	7,8	7,0
Financien	2,9	2,0
Totaal	23,3	23,0

De bezetting is 0,3 fte hoger dan begroot. Bij Informatievoorziening is een medewerker ingehuurd voor controle van het woonplaatsbeginsel. Verder is er extra capaciteit aangetrokken voor 2 langdurig zieken bij Financien en Directie. De bezetting is lager bij Beleid als gevolg van vertrek van medewerkers.

Verzuim

Het verzuim over de eerste vier maanden is 13,8 procent. Er zijn twee langdurig zieken, waarvan er één onlangs is hersteld. Daarnaast zijn drie medewerkers langere tijd afwezig geweest wegens ziekenhuisopnames en langdurige revalidatie. Het herstel zal ook de komende maanden nog tot verzuim leiden. Er is geen sprake van arbeid gerelateerd verzuim.

3.3 Opvolgen bevindingen accountant

Er zijn geen openstaande punten.